

Konjicah, v Reichenburgu, v Laškem. 14. aprila v Mozirju, v Lembergu in pri Mariji Snežnici.

Sejmovi na Koroškem. 7. aprila pri sv. Andražu. 10. aprila v Požarnici. 11. aprila v Renvegu. 18. aprila v št. Pavlu, v št. Lenartu, v Althofnu in v Gornj. Drauburgu. 24. aprila v Trgu, v Gutštajnu, v Gradišču. 25. aprila v Mautnu.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 27. marca. (Pri mestnih volitvah) je v III. volilnem redu narodna stranka danes sijajno zmagala! Od 330 volilcev se jih je volitve udeležilo 265. Izvoljeni so g. Horak s 164, gg. Jurčič in Kljun s 152. Regali s 150 glasovi. Od nasprotnih kandidatov dobil je Gvajc 113, Polegek 109, Ahčin 107 in Habit 106 glasov. Tako sijajne izida niso pričakovali ne narodnjaki ne nemškutarji, ki so vse žile napenjali, da bi bili zadobili zmago. Najprej se je narodnemu volilnemu odboru prepovedalo na mestnih voglih nabiti oklice do volilcev, ki gotovo ni bil spodtakljiv, ker so ga listi slovenski objavili. Na drugo prošnjo dovolilo se je nabiti samo imena odbranih kandidatov; pa komaj so bila nabita, so jih začeli mestni policaji že trgati raz zida. Mestni župan zaradi tega od narodnjakov interpeliran se je izgovarjal, da so policaji prepozno zvedeli, da je bilo dovoljeno omenjene pozive na mestnih voglih prilepiti. Stranki nemčurski pa ni bilo prepovedano razglasiti svojih oklicev, v katerih na vso moč privržencem svojim prigovarjajo v popolnem številu priti k volitvi in narodnjakom pokazati, da so v mestu zgubili vso veljavo. Res so prišli vsi, a ostali so v veliki manjšini in nemčurji so se sedaj prepričali, da narodna stranka v mestu ni zgubila veljave, ampak je še pridobila. Lansko leto dobili so naši kandidati 132 do 127 glasov, in večina je znašala komaj kake 4 glasove, letos pa že 44 do 51 glasov. To je vrl in vesel napredek, ki nam daje upanje, da bomo polagoma tudi v mestnem zboru dobili večino, ki smo jo bili pred 8 leti vsled intrig stranke nemčurske zgubili.

O volitvi sami bi bilo marsikaj pisati, pa omeniti hočem le dveh reči. Prva je, da so bili v volilno komisijo odbrani zgolj možje stranke nasprotne. K sreči enega izmed njih ni bilo blizu in privzeli so na mesto njega že v zadnjem trenutku narodnjaka Franja Potočnika. Druga še bolj zanimiva pa je ta, da so narodnjaki zasačili nekega glasovitega in dobro znanega gospoda, ki je hotel nekemu volilcu listek z narodnimi kandidati premeniti z listkom svoje stranke, ki ga je imel v rokavu hranjenega. V II. in I. razredu pa še letos nismo zmagali.

Zarad prepovedi, da se volilni oklice ni smel nabiti na mestnih voglih, hočejo neki narodni deželni poslanci g. deželnega predsednika v dežel-

nem zboru interpelirati. Radovedni smo, kaj bode na to odgovoril. Slovenec.

Od Dupleka pod Mariborom. (Popravljanje Dravine struge. Pri Gornjem-Dupleku so Dravo nekoliko popravili, da nebi naših zemljišč odplavila; vsled tega pa je nabrežje pod prekopom v nevarnosti. Lani je deželni zbor v obrambo zemljišč na št. Martinski strani sklenol 127 seznjev dolgo napeljavo za Dravino vodo napraviti in v ta namen odkazal 3935 fl. Vendar ta svota je bila premala: nadelalo se je samo 57 seznjev in zato se je bati, da nebi Drava v št. Martinsko strugo prodrla ter najlepših travnikov in njiv pokončala. Deželni odbor je tedaj nasvetoval trojno obrambo prirediti: 1) napeljavo pod Dupleškim prekopom podaljšati; stroški bi stali 5300 fl.; 2) pobrežje pri Loki zaježiti, stroški bi znašali 7244 gld. in 3) napravo napeljave na spodnjem koncu pri Loki, stroškov bi bilo 3574 fl.; skupaj 16119 fl. Te svote bi pokrila država $\frac{17}{40}$, dežela $\frac{17}{40}$, ptujski okraj $\frac{4}{40}$ in dotične srenje $\frac{2}{40}$. Vendar deželni zbor ni sprejel tega nasveta, čeravno sta ga poslanca dr. Radač in dr. Dominkuš, ki sta se nalašč poprej v Loko vozila gledat, prepričevalno kot najpotrebnejšo reč zagovarjala. Ali dr. Radač se ni dal splasiti in je vsaj nekaj rešil. Deželni zbor je namreč na njegovo prizadetje sklenol vsaj drugi del nasveta izvršiti in je v ta namen odmeril 3078 fl., t. j. s tem denarjem in drugimi doneski, skupaj s 7244 fl., se bo pobrežje pri Loki zoper Dravine valove zavarovalo. Velika sreča za našo okolico je, da je bil tudi sledeči nasvet dr. Radačev sprejet, namreč: deželnemu odboru se naloži, da nemudoma vse stori, kar bi potrebno bilo, če bi Drava že zgotovljene poprave in one, ki se bodo pri Loki začele delati in če bi se zavolj prekratke napeljave pod Dupleškim prekopom bilo bati nove nevarnosti. Ta sklep deželnega zbora bo Spod. Dupleku in št. Martinu obranil travnike in njive.

Pri tej obravnavi je g. dr. Radač prvokrat v deželnem zboru govoril — in smo sedaj vsi prav veseli in zadovoljni, da smo si takega vrlega zagovornika izvolili za poslanca. Bog ga živi! Drugič ga bomo zopet izvolili!

Iz Kamce. (Zmrznjenec.) Na sv. Jožefa god so našli na Bresternici nekega zmrznjenega mladenčca. Bil je iz Selnice. Ker je še imel nekaj denarjev in drugih reči pri sebi, se mora sklepati, da je revež zmrznil. Privlečejo ga v Kamce, pa kaj začeti z njim? Pokimujejo eden drugemu. Mrtvašnice nimamo, da bi ga v njo zanesli. Seidlov „stellvertreter“ jim tedaj reče „ma machts so so so“ in vrgli so ga v neko strohnelo utico, ki že tudi visi proti solnčnemu zapadu, v kateri so shranjena še nekatera gasilna orodja. Položijo ga na trohico slame in še mu prižgejo luč. Po mojih mislih še hotentoti imajo boljše shrambe za uboge mrličke, kakor Seidlova „garda“ v Kamci. Celo stare babele so kimale z glavami in porekale „to

je vendar le grdo in sramotno za Kamco, tako blizo mesta in tolika nemarnost, da še mrtvašnice ni. Pritoževali smo se že davno pri oblastnih zavoljo groznih neredov pod Seidlovim pašalstvom, a kaj se je zgodilo! z ječo, s kaznijo so nam pretili, če še kaj zinemo proti ukazom vsemogočnega Seidla, pa sedaj bo menda z njim skoro za vselej — vrezalo.

Ko je nekdanj bil Kamčan za srenjskega predstojnika, je imela srenjska kasa 900 fl. gotovine, a zdaj pod „pemom“, kakor se pripoveduje, že 300 fl. dolga. Pri nas se že tako govori, kjer liberalci ustavaški, tam dolga vse poprek.

Vendar nekoliko nas že tolaži to, da je začel „vandrat“ iz lepe rožbaške doline od lepega posestva — — — Kamški kovač.

Iz Starega trga. (Zopet nesrečna smrt.) V Suhodolci so našli nekoliko pod Moshamarjevim mostom mrtvo truplo nesrečnega, ki je brž ko ne v vodo, vsled deževja zlo naraslo, padel in utonil. Kmalu so ga spoznali, — za Žuželja, poprej kmeta iz Razborja, kterege so Škrubejevi videli v petek večer pijanega iz Slovenjgradca domu tavati. Tri dni je ležal v vodi, pa domači ga niso pogrešali, ker je pogosto po več dni od doma izostajal. V teku enega tedna je tedaj pri nas že druga nesrečna smrt vsled — pijanosti.

Od Kapele pri Radgoni. (Odgovor za Kamčane ali za g. Seidla?) „Slov. Gospodar“ mi je predrag prijatelj in sem naj naročen za 2 iztisa; zato mu tudi rad postrežem z odgovorom na prašanje, katero so v njem Kamčani, meni še vedno nepozabljivi, stavili 6. jan. in 16. marca. Leta 1860 bil sem za učitelja v Kamei potrjen; zavolj šolnine smo potem kmalu imeli v Kamei shod; zbrali so se vsi župani cele fare v učilnici. Tedajšnji šolski nadzornik g. Hrauda in Seidl sta tudi bila navzoča. Jaz sem se gledé šolnine sklicaval na ukaz c. kr. namestnije v Gradcu ddo. 20. febr. 1856. šte. 1736, vsled katerega sem imel pravico od vsakega za šolo sposobnega otroka terjati 1 fl. 65 kr. letne plače. Može pa so prosili, naj jim šolnino nekoliko znižam, ker mi bodo potem obilno vinsko bernjo dali, kar so res tudi storili in za kar sem jim vselej hvaležen. Toraj smo 65 kr. pustili in sploh 1 fl. od vsakega otroka letne plače nastavili. Tako smo se pogodili in vsi navzoči župani so mi obečali ves iznesek v 14 dneh plačati. Ali reč je drugače iztekla. G. Seidl je prinesel 49 fl., g. Klančnik v Rožpahu 2 fl., g. Felber za svoje otroke 5 fl. in g. Dežman, za katere ne vem, 5 fl. To je bilo vse.

Potem preteče zopet eno leto in kdor ni dobil plače, to je bil „šolmajster“. Pokličemo tedaj zopet shod predstojnikov; pri tem shodu se sklene, da g. Seidl pobere šolnino po celi fari in jo učitelju izroči v 14 dneh. Čakam 14 dni, mesec, pol leta, celo leto, več let, a izplače zasluženega denarja nisem pričakal. Slišim, da je g. Seidl denarje šolninske res pobral, ali meni jih ni nihče dal. Sicer pa Kamčani z g. Seidl-

nom naj storijo, kar hočejo — jaz terjam svoje denarje!

Ker plačila nisem dobil, sem dolžno šolnino začel v tiskane postavne pole zapiševati po 1 fl. 65 kr. Te šolske spise in račune sem si dal potrditi po g. župniku, po g. Hrauda-ju, dekanu Kostanjevcu in c. k. okrajnemu sodnik Wutt-u. Vsak teh gospodov je mojo terjatev spoznal kot pravično, a denarjev le nisem dobil. Zastonj sem od Malenedelje v tej zadevi potoval 4krat v Maribor, 3krat v Gradec, 4krat v Ljutomer. Tako plačuje svet — ali Kamčani, ali g. Seidl?

Jakob Kocmut, nadučitelj.

Iz Runča pri Velikinedelji. Lani se je zrnja in vina pri nas le v srednji mere pridelalo. Zavolj predlanske toče, ki je strašno veliko škode napravila, še se je dosedaj le malo dače odpisalo, nekaterim celo nič, čeravno spadajo med take kmetovalce, katerim je led vse pokončal. Nekateri so se zaradi tega že pritožili pri večih gospodkah; pa do sedaj še reč ni dognana. Bog, da bi se le dobro skončala.

Jako občutljivi postajajo pri nas tisti stroški, katerih nam pogosto rubljenje zaradi zastale dače dela. Kakor slišimo se v drugih glavarstvih ne godi tako, vsaj v Ljutomerskem ne, kder se skoro nikoli (?? Uredništvo) ljudem živina itd. ne rubi in davkarija dobi vendar vselej svoje denarje. Želeti bi bilo, da bi ormužki uradniki v davkariji blagovolili z nami davkeplačitelji nekoliko bolj uljudno postopati, zlasti bi to želeli pri adjunktu g. Mauriču. Kmet itak že težko plačuje in ga še bolj zaboli, če mora pri plačevanju še osorne besede požirati. Tega bi res ne bilo treba. Nekateri so se že ravno zaradi omenjenega gospoda pritožili.

Iz Mozirja. Že lansko leto je bil „Sl. Gosp.“ prinesel životopis rajnega vnetega pesnika — Valentina Orožna, in svojim bralcem povedal, kako je blagi g. Jož. Lipold, v Mozirju sprožil hvalevredno misel, naj bi se rajnemu Orožnu časten spominek napravil. — Stoprv tedaj njemu pristrčna hvala! Pripomagal je tudi „Slov. Gospodar“. Nabrala se je lepa svota, za katero se bode stavil Orožnov spominek.

Da se pa stvar v teku tega leta dovrši, je treba sporazumljenja z istimi č. gg., kateri so blagovoljno za spominek kaj vložili.

Najuljudneje se tedaj vabijo vsi omenjeni gospodje in blagi prijatelji rajnega pesnika — Orožna k posvetovanju zastran stavbe njegovega spomineka — na Velikonočni pondeljek popoldan ob 3. uri v gostilnici Jož. Lipolda v Mozirju. Hvalevredno bi bilo, da bi udeležitev iz vse savinske in škalske doline, kakor tudi iz drugih krajev slovenskih, bila obilna — mnogobrojna; kajti več ljudi več vidi in za umetnost več stori. Pri tej priložnosti se bomo lahko v vbranem petju spominjali — Orožna — in jegove: „Kje so moje rožice“. — — — Ognjeslav. Seilget

Iz Ptuja. (Javna zahvala.) V podporo siromaških dijakov realne gimnazije ptujske so podpisane za tekoče leto doneskov doposlali blagovolili sledeči p. n. gospodi: Bezjak, župnik pri sv. Marku 5 gld., g. Drevenšak, provizor v Ottersbachu 2 fl., g. Hirti, stolni vikarij v Mariboru 5 fl., g. Lovrenčič, župnik pri Malinedelji 2 fl., g. Meško, župnik pri sv. Lovrencu 3 fl., g. Pavalec, kaplan v Cmureku 2 fl., Šporn, župnik v Ormužu 5 fl., g. Kornfeld kaplan pri sv. Trojici v Halozah 1 fl. V imenu odbora podpiralnega društva zahvaljujem se vsem gg. dariteljem in prošim še one gospode druženike, nde, kateri so za tekoče leto s svojim doneskom zaostali, naj bi ga blagovolili ob zgodnej priliki priposlali. Dozvoljujem še si dalje vabiti k pristopu k našemu podariteljnemu društvu.

V Ptuj na praznik sv. blagovesti 1876.

Jos. Žitek,

profesor in odborov zapisnikar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V Gradcu je deželni zbor sklenol postaviti osnovati, po kateri krajni šol. sveti zgubijo imenovanje učiteljev, ter ovo pravico zadobijo okrajni in mestni zastopi. — Steza iz Ljutomeru do ogerske meje je sprejeta med okrajne ceste I. vrste. — Vlada je deželnemu zboru predložila postavo o popravu Savinine struge. G. dr. Radaj je nasvetoval srenjsko postavo poostriti. — Nekaterim srenjam na Gornj. Štajerskem se je dovolilo strahovite naklade pobirati, enej celo 139%. Jako pridni bili so naši pa tudi nemški konservativni poslanci pri razpravi o deželnem proračunu za leto 1877: g. Herman, dr. Vošnjak, dr. Dominik, kmet Bärnfeind in knez Liechtenstein. Liberalci in ustavaki so kaj revno odgovarjali. Prihodnjič več! — Koroški deželni zbor je sklenol cesarja prositi, naj obrne čiste dohodke prihodnje večje loterije koroškim bolevcem, za katere je že rajni krški knezoškof J. Majer (l. 1828 — 1840) sporočil 150.000 fl. Tudi je zbor ugovarjal zoper občutljivo obdačenje posejilnic, ki itak ne iščejo svojega dobička in za kolekovanje menije veliko davka plačujejo. — Istrijski zbor je sklenol, da se ima v Porečnem pripravništvu za slovenske in laški učitelje nemščina kot učni jezik odpraviti. V českem zboru je nemška večina 69 českim poslancem vzela poslanstvo, kar 5 milijonov broječega českega naroda gotovo ne bo osrečilo, še manj pomirilo. — Vojni minister Koller je hudo zbolel. Drugi ministri pa sedijo sedaj skupaj na Dunaju z magjarskimi in se pogovarjajo, v kaki razmeri bodo zanaprej naše dežele proti ogerskim. — Na Ogerskem so reke zopet močno napete — mesto Zemljin je pod vodo.

Vnanje države. Ruski car pride 10. maja v Berlin k pruskemu cesarju in potem v Emske toplice. Med tem bo carjevič — odločen nasprot-

nik Nemcev — oskrboval državna opravila. — Pruski Bismark spravlja vse železnice cele Nemčije pod svojo oblast, čeravno se Bavarci, Saksi, in Wirttenberžani branijo. — Heregovince si prizadeva dalmatinski namestnik Rodič pomiriti; toda vstaši ne verujejo ne jemu, ne Turkom. Vojska traja naprej. Luka Petkovič je Turkom vzel 300 volov. Na reki Uni bilo je 600 Turkov tepenih. Bilo je 31. marca, ko je hotelo 50 krščanskih rodbin pred Turki k nam bežati. Ali naši avstrijski krščeni vojaki so jih morali z bajoneti čez mejo nazaj zavrnoti. Unkraj meje pa je že čakalo 500 Turkov, ki so razun žen in otrok takoj posekali 70 Kristijanov. To je za nas Slovence, ki smo sinovi očetov, kateri so toliko turške sile prestale — žalostno in

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXXII.

Po obedu zasedemo 3 kočije in se peljamo proti sv. Sebastijanu zunaj mesta — S. Sebastiano fuori le mura. — Drdrali smo po starodavni veliki stezi apijevi — via Appia — in med potom zadeli na cerkvico, ki ima lepo, čeravno precej dolgo ime: Domine, quo vadis? t. j. Gospod, kam greš? Cerkvica je precej zapuščena. O njenem začetku se sledeče pripoveduje. Pokristijanjena jetničarja Procesij in Martinijan sta sv. Petra in Pavla izpustila iz mamertinske ječe. Sv. Peter je začel bežati iz Rima, da otme življenje: bržčas je mislil, da je njegovo življenje še potrebno sv. Cerkvi. Bežal je po apijski cesti naprej. Toda glej! zdajci mu pride Kristus nasproti. Peter ga brž spozna in vsklikne: Gospod, kam greš? Zveličar mu odgovori: na potu sem v Rim, da bodem v drugič križan. Sv. Peter sedaj spozna, da je gov. pobeg iz Rima Bogu ni všeč; zato se hitro vrne v mesto nazaj. Tukaj so ga ajdi zopet zgrabili in na vatikanskem hribu križali. Na mestu kder je Gospoda srečal, so pobožni Kristijani postavili cerkvico. V njej še se sedaj po sredini poznajo sledi nekdanje ceste.

Sedaj smo prišli do katakomb sv. Kalista. Okoli mesta je kakih 50 starodavnih kristjanskih pokopališč. Ves Rim je z grobi svetnikov in mučenikov zavarovan, čemur se ne moremo čuditi, ako pomislimo, da je strahoviti cesar Dijoklecijan samo v enem mesecu pobiti dal 17.000 Kristijanov. Sobratje jihovi, ki so jih preživeli, so trupla skrbno pobirali in v podzemeljskih globinah pokapali. Tako so nastale slovite katakombe. Med temi se obiskuje najbolj pogosto katakomba sv. Kalista, ki je tudi resnično izmed vseh najimenitnejših in na krščanskih starinah najbogatejša. Začetnica jej je bila sv. Lucina, ki je živela ob času sv. apostolov. Sv. Kalist, papež, jo je povečal in od njega ima ime. V teh globlinah so se prvi pa-